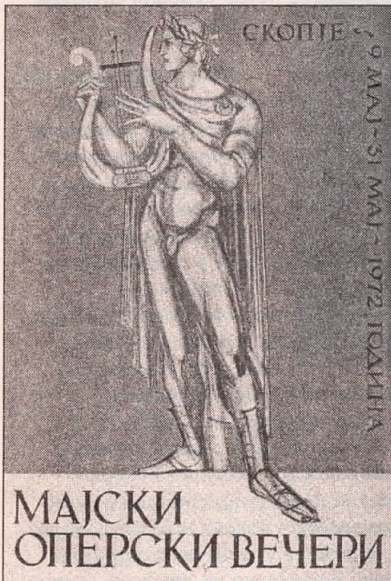

ИЗЛОЖБИ

ПИОНЕРСТВО - ДРАГУТИН АВРАМОВСКИ ГУТЕ

- *Ретроспективна изложба во Музејот на современа уметност - Скопје, одржана декември/јануари 2002/2003. Автор на изложбата е Захаринка Алексоска-Бачева, виш кустос при МСУ.*

Драгутин Аврамовски Гуте е еден од десетмината кои смело го водат вториот бран на ликовни творци кои храбро и решително ја преобработаат македонската ликовната практика. Водени од европските искуства на модернизмот ја воведуваат новата поствоена естетика, прекршувајќи ја традицијата на фигуративно сликарство во една земја каде традицијата сè уште длабоко го бразди секојдневието. Надоградувајќи го својот израз на правците од првата половина на дваесеттиот век, Гуте и останатите негови современици ја воведуваат естетиката на апстрактното сликар-

ство, кое во педесеттите и шеесеттите години го живее векот на енформелот или нефигуративното сликарство. Се разбира, преведен во еден сосема поинаков контекст од западниот, од кој се исползувани техниката, формата, колоритот (делумно), но не мотивот. Истовремено фигурира како еден од првите школувани графичари, ако се знае дека графиката како техника е слабо применувана кај нас пред Втората светска војна

Иако графичар по професија, Гуте паралелно им се посветува на

два медиума, сликарството и графиката, поставувајќи притоа високо естетски и уметнички резултати. Затоа, името на Драгутин Аврамовски Гуте се наоѓа во секое, па дури и најкраткото претставување на нашата историја на уметност.

сликарство

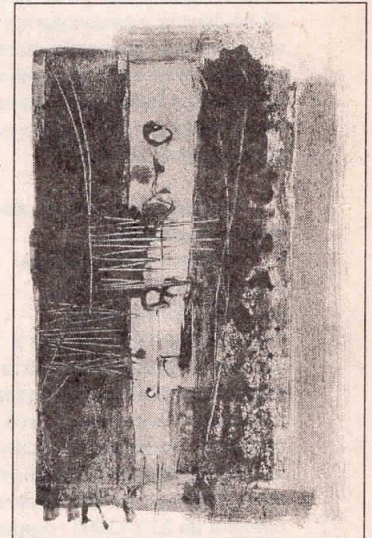
Од горе споменатото, Драгутин Аврамовски Гуте на јавноста и публиката ѝ е најпознат по апстрактното енформелско сликарство, преку кое од 1959 година се изразува сликарски. Но неговите почетоци на фигуративното/метафизичко сликарство, иако малку познати на јавноста (како што е забележано во каталогот) заслужуваат поголемо внимание во анализите на македонското современо фигуративно сликарство. Како и кај останатите автори, Гуте ја преземал енформелната формула употребувајќи темни безживотни бои, во кои доминираа црната, кафеавата, окерот и црвената. Неговите плоштини и геометрики, вообличувања испрскани одозгора со црна боја, полека се стилизираат давајќи ѝ го на сликата изгледот на пејзажност. Со текот на времето темната боја полека се повлеку-

Драгутин Аврамовски Гуте (Куманово, 1931 - Скопје, 1986), дипломирал во Загреб на отсекош сликарство - група графика. Еден е од основачите на Факултетот за ликовни уметности во Скопје во 1980 година, а иеи години подоцна, станува декан на иеиот.

ва, но Гуте стилски останал доследен на своите почетоци. Сликите од последната деценија се поживотни, зрачат со оптимизам, колоритот се збогатува, разигрува, но ракописот останува ист.

графика

Првите сè уште фигурални графики, Гуте ги изработувал во една од првите графички техники - дрворезот. Понатаму, експериментирањето, со тогаш недоволно истражениот медиум, кај нас остава резултат кој секој со задоволство би го набљудувал и поседувал. Логички следувале

геометризирањето на површината, губењето на формата, но и експериментирање со медиумот. Сите негови графики понатаму стануваат апстрактни, со употребување на колорит кој потсетува на сликарскиот.

дизајн

Во каталогот се поместени дел од многуте дизајни изработени од раката на мајсторот. Зачудува фактот, колку некои амблеми и логоа сè уште секојдневно ги среќаваме, а не знаеме ништо за творецот. Покрај многуте дизајни за плакати, книги, амблеми, плакети и сценографии за претстави, можат да се издвојат тие што сè уште го преживуваат новото доба на дигиталната уметност и естетика: плакатот за Мајските оперски вечери, НУБ „Климент Охридски“, Македонската филхармонија, грбот на градовите Скопје, Куманово и Свети Николе.

Нада ПЕШЕВА